

**Нафтна индустрија Србије А.Д.
Нови Сад**

Периодични сажети финансијски извештаји

30. јун 2013.

Нафтна индустрија Србије А.Д. Нови Сад

Периодични сажети финансијски извештаји

30. јун 2013.

САДРЖАЈ:

Периодични сажети извештај о финансијској позицији	3
Периодични сажети извештај о укупном резултату	4
Периодични сажети извештај о променама на капиталу	5
Периодични сажети извештај о токовима готовине	6
Напомене уз периодичне сажете финансијске извештаје	7

НИС а.д. Нови Сад
ИЗВЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОЈ ПОЗИЦИЈИ

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Имовина	Напомене	30. јун	31. децембар
		2013	2012
		<i>(неревидирани)</i>	
Обртна имовина			
Готовински еквиваленти и готовина	6	2.170.012	8.311.266
Краткорочни финансијски пласмани		1.099.305	527.654
Потраживања по основу продаје и друга потраживања	7	51.346.330	45.432.599
Залихе	8	39.264.886	42.745.738
Остала обртна имовина	9	4.036.899	6.620.710
Стална имовина намењена продаји		6.468	41.746
Укупно обртна имовина		97.923.900	103.679.713
Стална имовина			
Некретнине, постројења и опрема		155.946.860	146.309.406
Инвестиционе некретнине	10	1.247.453	1.316.069
Остала нематеријална улагања		3.859.544	4.029.682
Учешћа у капиталу	11	7.530.236	7.530.236
Потраживања по основу продаје и остала дугорочна потраживања		7.318	9.662
Дугорочни финансијски пласмани	12	26.965.672	18.038.793
Одложена пореска средства		9.786.958	9.786.958
Остала стална имовина		7.212.523	4.731.177
Укупно стална имовина		212.556.564	191.751.983
Укупно имовина		310.480.464	295.431.696
Обавезе и капитал			
Краткорочне обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе и део дугорочних обавеза који доспева до годину дана	13	10.473.195	9.630.829
Добављачи и остале обавезе из пословања	14	45.260.180	39.370.624
Остале краткорочне обавезе	15	3.352.035	4.403.470
Обавезе по основу пореза на добит		861.496	512.454
Обавезе за остале порезе изузев пореза на добит		10.929.222	8.224.581
Резервисања за обавезе и трошкове		2.399.547	2.381.936
Укупно краткорочне обавезе		73.275.675	64.523.894
Дугорочна резервисања и обавезе			
Дугорочне финансијске обавезе	16	79.818.461	80.991.651
Одложене пореске обавезе		2.498.016	2.364.591
Резервисања за обавезе и трошкове		11.078.810	10.548.399
Укупно дугорочна резервисања и обавезе		93.395.287	93.904.641
Капитал			
Акцијски капитал	17	81.530.200	81.530.200
Резерве		(48.009)	814.908
Нераспоређена добит		62.327.311	54.658.053
Укупан капитал		143.809.502	137.003.161
Укупно обавезе и капитал		310.480.464	295.431.696

Пратеће напомене су саставни део ових периодичних сажетих финансијских извештаја.

Кирил Кравченко
Генерални директор

24. јул 2013.

Бранко Митровић
М.П. Лице одговорно за састављање
финансијских извештаја

24. јул 2013.

НИС а.д. Нови Сад
ИЗВЕШТАЈ О УКУПНОМ РЕЗУЛТАТУ

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

	Напомене	Период од шест месеци који се завршио 30. јуна	
		2013 <i>(неревидирани)</i>	2012 <i>(неревидирани)</i>
Приходи од продаје нафтних деривата, нафте и гаса		108.660.431	97.997.417
Остали приходи од продаје		2.033.428	1.831.383
Укупно приходи од продаје	5	110.693.859	99.828.800
Набавна вредност нафте, гаса и нафтних деривата	18	(59.328.762)	(45.106.892)
Трошкови производње и прераде	19	(8.222.238)	(6.378.808)
Трошкови продаје, општи и административни трошкови	20	(11.306.434)	(7.598.685)
Трошкови транспорта		(501.473)	(332.620)
Трошкови амортизације		(4.509.568)	(3.188.262)
Трошкови пореза изузев пореза на добит		(2.810.586)	(3.541.596)
Трошкови истраживања		(119.571)	(140.001)
Укупно пословни расходи		(86.798.632)	(66.286.864)
Остали (расходи) приходи, нето		(397.200)	266.602
Пословни добитак		23.498.027	33.808.538
Нето губитак на курсним разликама		(541.056)	(9.924.705)
Остали финансијски приходи		741.807	701.073
Остали финансијски расходи		(1.706.636)	(1.094.199)
Укупно финансијски расходи		(1.505.885)	(10.317.831)
Добитак пре опорезивања		21.992.142	23.490.707
Порески расходи		(2.714.754)	(1.528.779)
Одложени порески (расходи) приходи		(133.425)	43.149
Порез на добит		(2.848.179)	(1.485.630)
Нето добит за период		19.143.963	22.005.077
Укупно остали резултат			
Добици (губици) по основу поновног одмеравања финансијских средстава расположивих за продају		26.519	(30.140)
Укупно остали резултат за период		26.519	(30.140)
Укупна добит за период		19.170.482	21.974.937
Зарада по акцији која се може приписати акционарима Нафтне индустрије Србије			
- Основна зарада по акцији (РСД по акцији)		117,40	134,95
- Просечан пондерисани број акција (у милионима)		163	163

Пратеће напомене су саставни део ових периодичних сажетих финансијских извештаја.

НИС а.д. Нови Сад
ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ
 Период који се завршио 30. јуна 2013. и 2012. године
 (Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

<i>(неревидирани)</i>	<i>Напомена</i>	Акцијски капитал	Резерве	Нераспоређена добит	Укупно капитал
Стање на дан 1. јануара 2012. године		81,530,200	854,928	5,201,537	87,586,665
Добит		-	-	22,005,077	22,005,077
Остали укупан расход за период		-	(30,140)	-	(30,140)
Укупан приход (расход) за период		-	(30,140)	22,005,077	21,974,937
Стање на дан 30. јуна 2012. године		81,530,200	824,788	27,206,614	109,561,602
Стање на дан 1. јануара 2013. године		81,530,200	814,908	54,658,053	137,003,161
Добит		-	-	19,143,963	19,143,963
Остали укупан приход за период		-	26,519	-	26,519
Укупан приход за период		-	26,519	19,143,963	19,170,482
Расподела дивиденди	14	-	-	(12,364,129)	(12,364,129)
Остало	2.17.	-	(889,436)	889,424	(12)
Стање на дан 30. јуна 2013. године		81,530,200	(48,009)	62,327,311	143,809,502

Пратеће напомене су саставни део ових периодичних сажетих финансијских извештаја.

НИС а.д Нови Сад
ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

	Напомене	Период од шест месеци који се завршио 30. јуна	
		2013	2012
Токови готовине из пословних активности		(неревидирани)	(неревидирани)
Добитак пре опорезивања		21.992.142	23.490.707
Корекције за:			
Финансијске трошкове		1.706.636	1.094.199
Финансијске приходе		(741.807)	(701.073)
Амортизација	10,11	4.509.568	3.188.262
Корекције за остала резервисања		705.050	86.507
Исправка вредности потраживања	20	2.636.203	(128.998)
Отпис обавеза		-	(411.463)
Нето губитак по основу курсних разлика		751.696	9.370.634
Остале неготовинске ставке		98.481	64.314
		<u>9.665.827</u>	<u>12.562.382</u>
<i>Промене на обртном капиталу:</i>			
Потраживања од продаје и остала потраживања		(5.911.507)	(13.967.197)
Залихе		3.480.852	(1.642.947)
Остала обртна имовина		(826.741)	1.240.542
Обавезе из пословања и остале обавезе		(5.688.997)	(1.537.496)
Остали порези изузев пореза на добит		3.039.855	2.750.223
Готовина из пословања		<u>(5.906.538)</u>	<u>(13.156.875)</u>
Порез на добит		(2.700.940)	(2.587.208)
Плаћена камата		(1.557.292)	(1.785.807)
Примљена камата		365.084	1.169.172
		<u>(3.893.148)</u>	<u>(3.203.843)</u>
Нето токови готовине из пословних активности		21.858.283	19.692.371
Токови готовине из инвестиционих активности			
Одливи готовине по основу стицања инструмената капитала		-	(213)
Одливи по основу датих кредита		(7.714.236)	(2.277.527)
Приливи по основу датих кредита		164.734	10.610
Одливи готовине по основу улагања у некретнине, постројења и опрему као и нематеријална улагања		(20.000.179)	(15.247.481)
Приливи по основу продаје некретнина, постројења и опреме	8	118.636	194.385
Нето токови готовине из инвестиционих активности		(27.431.045)	(17.320.226)
Токови готовине из активности финансирања			
Приливи готовине од примљених кредита		7.422.848	3.818.459
Готовинске отплате позајмљених износа		(8.248.506)	(7.542.217)
Нето токови готовине из активности финансирања		(825.658)	(3.723.758)
Нето смањење готовине и готовинских еквивалената		(6.398.420)	(1.351.613)
Курсне разлике по основу прерачуна готовине и готовинских еквивалената		257.166	1.317.618
Готовина и готовински еквиваленти на почетку периода		8.311.266	25.228.726
Готовина и готовински еквиваленти на крају периода		2.170.012	25.194.730

Пратеће напомене су саставни део ових периодичних сажетих финансијских извештаја.

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Отворено акционарско друштво Нафтна индустрија Србије, Нови Сад (у даљем тексту: Друштво), је вертикално интегрисана нафтна компанија која претежно послује у Републици Србији. Основне активности Друштва обухватају:

- Истраживање, развој и производња сирове нафте и гаса,
- Производња нафтних деривата и
- Трговина нафтним дериватима и гасом.

Друштво је основано Одлуком Владе Републике Србије од 7. јула 2005. Другог Фебруара 2009. године Газпром Нефт је реализовао куповину 51% основног капитала Нафтна индустрија Србије чиме НИС а.д. постаје зависно друштво ОАО Гаспром Нефта. У марту 2011. године у складу са Уговором о продаји и куповини акција Друштва, ОАО Гаспром Нефт је реализовао куповину додатних 5,15% акција чиме је повећао своје учешће у власништву на 56,15%.

Друштво је регистровано као отворено акционарско друштво чије се акције котирају на листингу А – Prime Market Београдске берзе.

Ови периодични сажети финансијски извештаји одобрени су од стране генералног директора и биће презентовани Одбору Директора ради одобравања.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја

Приложени периодични сажети финансијски извештаји за период од шест месеци који се завршио дана 30. јуна 2013. године састављени су у складу са МРС 34 "Периодично финансијско извештавање". Периодични сажети финансијски извештаји Друштва не садрже све информације и напомене које је потребно приказати у годишњим финансијским извештајима и треба их посматрати упоредо са годишњим финансијским извештајима за годину која се завршила 31. децембра 2012. године. Приложени периодични сажети финансијски извештаји састављени су у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) и не представљају статутарне финансијске извештаје Друштва. Друштво води књиге и рачуноводствену евиденцију у складу са рачуноводственим и пореским принципима, правилима и праксама захтеваним у Србији. Приложени периодични сажети финансијски извештаји су превасходно припремљени на основу статутарних књига и рачуноводствене евиденције које су кориговане и рекласификоване како би њихова презентација била у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ).

Приложени периодични сажети финансијски извештаји састављени су по принципу историјског трошка осим за одређена финансијска средства и обевезе као и инвестиционе некретнине који су одмерени по фер вредности.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја (наставак)

Ови периодични сажети финансијски извештаји припремљени су у складу са принципом сталности пословања који се заснива на претпоставци да ће Друштво наставити са пословањем у догледној будућности. У циљу утврђивања оправданости ове претпоставке руководство прегледа планове будућих новчаних прилива. На основу поменутих прегледа руководство сматра да је Друштво способно да настави са пословним активностима у складу са принципом сталности пословања и да овај принцип буде полазна основа у припреми финансијских извештаја.

Састављање финансијских извештаја у складу са МСФИ захтева примену извесних кључних рачуноводствених процена. Оно, такође, захтева да руководство користи своје просуђивање у примени рачуноводствених политика Друштва. Области које захтевају просуђивање већег степена или веће сложености, односно области у којима претпоставке и процене имају материјални значај за периодичне сажете финансијске извештаје обелодањени су у напомени 3.

2.2. Извештавање о сегментима

О пословним сегментима извештава се на начин који је доследан интерном извештавању за потребе Главног доносиоца одлука („ГДО“). ГДО, који је одговоран за алокацију ресурса и оцену перформанси оперативних сегмената, чине Одбор директора и Саветодавни одбор Генералног директора. Главни индикатор за оцену перформанси оперативних сегмената је EBITDA која се на регуларној бази подноси ГДО. Подаци о имовини и обавезама сегмената се не подnose ГДО на регуларној бази.

2.3. Сезонско пословање

Друштво као целина није подложна значајним сезонским осцилацијама.

2.4. Прерачунавање страних валута

(a) Функционална и валута приказивања

Периодични сажети финансијски извештаји су презентовани у динарима („РСД“), који представља функционалну валуту и презентациону валуту Друштва.

(b) Трансакције и стања

Трансакције у страниој валути се прерачунавају у функционалну валуту применом девизних курсева важећих на дан трансакције или на дан процене вредности ако су ставке поново одмераване. Позитивне и негативне курсне разлике настале из измирења таквих трансакција и из прерачуна монетарних средстава и обавеза изражених у страним валутама на крају периода, признају се у периодичном сажетом извештају о укупном резултату.

Позитивне и негативне курсне разлике које настају по основу кредита и готовине и готовинских еквивалената и осталих монетарних средстава и обавеза приказују се у периодичном сажетом извештају о укупном резултату у оквиру позиције „Нето губитак/добитак на курсним разликама“.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.5. Гудвил и остала нематеријална улагања

Гудвил се одмерава одузимањем нето имовине стеченог ентитета од збира пренесене накнаде за стицање, износа учешћа без права контроле у стеченом ентитету и фер вредности на датум стицања стицаоачевог претходно држаног учешћа у капиталу стеченог ентитета. Било који негативни износ („повољна куповина“) се признаје у периодичном сажетом извештају о укупном резултату, након што Руководство Друштва идентификује сву стечену имовину и све преузете и потенцијалне обавезе и провери исправност њиховог вредновања.

Пренесена накнада за стицање не укључује износе везане за измирење трансакција које су настале пре пословне комбинације. Ови износи се углавном признају у периодичном сажетом извештају о укупном резултату. Трансакциони трошкови, осим трошкова везаних за емисију дужничких и власничких хартија од вредности, који настају у вези пословне комбинације признају се као расход у периодима у којима настају.

2.6. Готовина и готовински еквиваленти

Готовина и готовински еквиваленти обухватају: новац у благајни и банкама, депозите по виђењу код банака, друга краткорочна високо ликвидна улагања са првобитним роком доспећа до три месеца или краће и прекорачења по текућем рачуну. Готовина и готовински производи су признати на основу вредности прибављања која је приближна фер вредности.

2.7. Недеривативна финансијска средства

Друштво класификује своја недеривативна финансијска средства у следеће категорије: дугорочни зајмови и потраживања и финансијска средства расположива за продају.

Класификација зависи од сврхе за коју су финансијска средства прибављена. Руководство врши класификацију својих финансијских пласмана у моменту иницијалног признавања.

(а) Зајмови и потраживања

Зајмови и потраживања представљају недеривативна финансијска средства са фиксним или утврдивим роковима плаћања која се не котирају ни на једном активном тржишту. Укључују се у текућа средства, осим уколико су им рокови доспећа дужи од 12 месеци након датума извештавања. У том случају се класификују као дугорочна средства. У периодичном сажетом извештају о финансијском положају Друштва зајмови и потраживања обухватају “потраживања од продаје и друга потраживања“

Потраживања од купаца су износи које дугују купци за продате производе, робу или извршене услуге у оквиру редовног циклуса пословања. Уколико се очекује да потраживања буду наплаћена у року од годину дана или краћем (или у оквиру редовног циклуса пословања ако је дужи), потраживања од купаца се класификују као краткорочна. У супротном, потраживања од купаца се исказују као дугорочна.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.7. Недеривативна финансијска средства (наставак)

(а) Зајмови и потраживања (наставак)

Потраживања од купаца иницијално се признају по фер вредности. Резервисање за умањење вредности потраживања се утврђује када постоји објективан доказ да Друштво неће бити у могућности да наплати све износе које потражује у складу са првобитним условима. Значајне финансијске потешкоће купца, вероватноћа да ће купац бити ликвидан или финансијски реорганизован, пропуст или кашњење у извршењу плаћања (више од 90 дана од датума доспећа за друштва у државној својини и више од 60 дана за остала друштва) се сматрају индикаторима да је вредност потраживања умањена. Износ резервисања представља разлику између књиговодствене вредности потраживања и садашње вредности очекиваних будућих новчаних токова дисконтованих првобитном ефективном каматном стопом. Књиговодствена вредност потраживања умањује се преко исправке вредности, а износ умањења се признаје у периодичном сажетом извештају о укупном резултату у оквиру позиције „трошкови продаје, општи и административни трошкови“ (напомена 20). Када је потраживање ненаплативо, отписује се на терет исправке вредности потраживања. Накнадна наплата износа који је претходно био отписан, исказује се у периодичном сажетом извештају о укупном резултату у оквиру позиције „трошкови продаје, општи и административни трошкови“ (напомена 20).

(б) Финансијска средства расположива за продају

Финансијска средства расположива за продају представљају недеривативна средства која су назначена као расположива за продају и нису класификована ни у једну другу категорију финансијских инструмената. Иста чине дугорочна средства, осим уколико руководство има намеру да улагања отуђи у року од 12 месеци од датума извештавања када чине краткорочну имовину.

Финансијска средства расположива за продају се исказују по фер вредности. Приходи од камата на финансијска средства расположива за продају се обрачунавају коришћењем методе ефективне каматне стопе и признају се у периодичном сажетом извештају о укупном резултату у оквиру позиције остали финансијски приходи. Дивиденде примљене по основу финансијских средстава расположивих за продају признају се у периодичном сажетом извештају о укупном резултату у оквиру позиције остали финансијски приходи у периоду у коме су настали, односно у периоду у коме се утврди право Друштва на наплату и када је вероватно да ће дивиденде бити наплаћене. Све остале промене у фер вредности се признају у капиталу, до момента продаје или када су обезвређене, када се кумулиране корекције фер вредности признате у капиталу укључују у периодични сажети извештај о укупном резултату.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.8. Недеривативне финансијске обавезе

Друштво иницијално признаје финансијске обавезе на дан када су настале. Све остале финансијске обавезе се иницијално признају на дан размене када Друштво постане уговорним одредбама везана за инструмент. Друштво престаје да признаје финансијску обавезу када су уговорне обавезе испуњене – тј. када је дуг исплаћен, сторниран или истекао. Друштво класификује недеривативне финансијске обавезе у другу категорију финансијских обавеза. Такве финансијске обавезе се иницијално признају по фер вредности. Након иницијалног признавања, поменуте финансијске обавезе се одмеравају по амортизованој вредности применом методе ефективне каматне стопе. Остале финансијске обавезе обухватају одобрене кредите и позајмице, прекорачења по текућем рачуну и обавезе према добављачима и друге обавезе.

Обавезе према добављачима су обавезе плаћања добављачу за преузету робу или примљене услуге у редовном току пословања. Обавезе према добављачима се класификују као текуће уколико доспевају за плаћање у року од 1 године или краћем (односно у оквиру редовног циклуса пословања уколико је дужи). У супротном, ове обавезе се исказују као дугорочне.

2.9. Залихе

Залихе се исказују по нижој од цене коштања и нето продајне вредности. Цена коштања се утврђује применом методе пондерисаног просечног трошка. Цена коштања готових производа и производње у току обухвата трошкове утрошене сировине, директну радну снагу, остале директне трошкове и припадајуће режијске трошкове производње (засноване на нормалном коришћењу производног капацитета). У цену коштања нису укључени трошкови позајмљивања.

Нето продајна вредност је процењена продајна цена у уобичајеном току пословања, умањена за припадајуће варијабилне трошкове продаје.

Залихе резервних делова за опрему која се користи у производњи се вреднују по цени коштања. Тестирање обезвређења залиха резервних делова услед оштећености или застарелости се врши једном годишње. Губици услед обезвређења се признају као трошкови производње и прераде (напомена 19).

2.10. Стална имовина (или групе за отуђење) намењена продаји

Стална имовина (или групе за отуђење) су класификована као средства која се држе ради продаје ако се њихова књиговодствена вредност првенствено надокнађује кроз продају, и ако се продаја сматра веома извесном. Ова средства се исказују по нижој од књиговодствене и фер вредности умањене за трошкове продаје, ако се њихова књиговодствена вредност првенствено надокнађује кроз продају, а не кроз наставак коришћења. Средства су рекласификована у моменту када су сви наведени услови испуњени: (а) средства су доступна за моменталну продају у тренутном стању; (б) руководство Друштва је одобрило и отпочело програм за проналажење купца; (в) средства су активно присутна на тржишту; (д) продаја се очекује у наредних годину дана; и (г) мало је вероватно да ће доћи до значајних промена плана односно да ће се од плана одустати.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.11. Нематеријална средства

(а) Лиценце и права

Засебно стечене лиценце исказују се по историјској набавној вредности. Лиценце имају ограничен век трајања и исказују се по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију. Амортизација се обрачунава применом пропорционалне методе како би се трошкови лиценци расподелили у току њиховог процењеног века употребе.

Лиценце и права укључују права на експлоатацију нафте и природног гаса која се амортизују током периода истраживања у складу са условима одређене лиценце.

(b) Рачунарски софтвер

Овде пре свега спадају трошкови имплементације (САП) рачунарског софтвера. Стечене лиценце за рачунарски софтвер капитализују се у износу трошкова насталих по основу стицања и стављања у употребу односног софтвера.

Ови трошкови се амортизују током њиховог процењеног века употребе (до 8 година).

2.12. Некретнине, постројења и опрема

Од дана оснивања, некретнине, постројења и опрема Друштва се исказују се по набавној вредности умањеној за акумулирану исправку вредности и резервисања за обезвређење, где је потребно. Набавна вредност укључује трошкове који се могу директно приписати набавци средстава.

Накнадни трошкови се укључују у набавну вредност средства или се признају као посебно средство, уколико је применљиво, само када постоји вероватноћа да ће Друштво у будућности имати економску корист од тог средства и ако се његова вредност може поуздано утврдити. Књиговодствена вредност замењеног средства се искњижава. Сви други трошкови текућег одржавања терете периодични сажети извештај о укупном резултату периода у коме су настали.

Аванси дати за некретнине, постројења и опрему као и за средства у припреми се рачуноводствено обухватају у оквиру остале сталне имовине као део дугорочних нефинансијских потраживања.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)**2.12. Некретнине, постројења и опрема (наставак)**

Земљиште и уметничка дела се не амортизују. Амортизација других средстава се обрачунава применом пропорционалне методе како би се распоредила њихова набавна вредност до њихове резидуалне вредности током њиховог процењеног века трајања, и то:

Опис	Век трајања
Прерада:	
Грађевински објекти	10 - 40
Машине и опрема	10 - 25
Маркетинг и дистрибуција:	
Грађевински објекти	10 - 50
Машине и опрема	5 – 15
Остало:	5 – 10

Резидуална вредност и корисни век употребе средства се ревидирају, и по потреби коригују, на сваки датум извештавања.

Књиговодствена вредност средства своди се одмах на његову надокнадиву вредност уколико је књиговодствена вредност већа од његове процењене надокнадиве вредности.

Добици и губици по основу отуђења средства утврђују се као разлика између новчаног прилива и књиговодствене вредности и исказују се у периодичном сажетом извештају о укупном резултату у оквиру 'Осталих прихода/(расхода)'.

2.13. Истраживање и процењивање минералних ресурса**(а) Средства за истраживање и процењивање**

Друштво користи методу капитализације трошкова успешних истраживања (*the successful efforts method*) за потребе рачуноводственог обухватања средства за истраживање и процењивање (минералних ресурса).

Набавна вредност средстава укључује износ плаћен за потребе стицања лиценци за обављање послова истраживања и развоја.

Средства за истраживање и процењивање (минералних ресурса) укључују:

- Трошкове извођења топографских, геолошких и геофизичких студија, као и трошкове стицања права на имовину помоћу које се изводе поменуте студије;
- Трошкове поседовања и чувања недовршених ресурса;
- Накнаду за пружену услугу без обзира на резултате истраживања (*Bottom hole contribution*);
- Накнаду за пружену услугу само у случају тзв. "суве" бушотине (*Dry hole contribution*); и
- Трошкове бушења и опремања бушотина.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.13. Истраживање и процењивање минералних ресурса (наставак)

(а) Средства за истраживање и процењивање (наставак)

Трошкови настали у процесу проналажења, стицања и формирања резерви капитализују се на свако налазиште посебно. Када се комерцијалне резерве минералних ресурса потврде, капиталисани трошкови се расподељују у оквиру ставке истраживање. Ако се комерцијалне резерве не потврде, трошкови се исказују као расход. Трошкови бушотина настали у сврху истраживања лежишта минералних ресурса и накнаде исплаћене по основу уговора који предвиђа накнаду за пружену услугу без обзира на резултате истраживања (*Bottom hole contribution*) и уговора који предвиђа накнаду само у случају тзв. “суве” бушотине (*Dry hole contribution*) привремено се капитализују у складу са методом капитализације трошкова успешних истраживања (*successful efforts method*) и третирају као средства нафте и гаса у оквиру ставке некретнине, постројења и опрема.

Трошкови извођења топографских, геолошких и геофизичких студија, као и трошкови стицања права на имовину помоћу које се изводе поменуте студије, привремено се сматрају саставним делом средстава нафте и гаса док се минералне резерве не потврде, као и док се не потврди да су оне комерцијално исплативе.

Ако резерве нису пронађене, врши се провера обезвређења средства за истраживање. Ако су пронађени угљоводоници и ако, након даље процене која може да предвиђа бушење додатних бунара/бушотина, постоји вероватноћа да се они могу искористити у комерцијалне сврхе, трошкови ће наставити да се исказују као средство нафте и гаса све док постоји задовољавајући/континуиран прогрес у процени комерцијалне исплативости угљоводоника. Сви трошкови који се исказују на овакав начин подлежу техничкој и комерцијалној провери, провери од стране руководства, као и провери да ли је дошло до умањења њихове вредности, и то најмање једном годишње, ради потврде да још увек постоји намера у погледу развоја, односно коришћења потврђене вредности. Када то није случај, трошкови се отписују.

Остали трошкови истраживања се исказују као расход у моменту настанка.

Средство за истраживање и процењивање (минералних ресурса) не класификује се више као такво када се техничка изводљивост и комерцијална исплативост екстракције минералног ресурса могу доказати. Пре рекласификације средства за истраживање и процењивање врши се провера да ли је дошло до обезвређења и сваки губитак по основу обезвређења се исказује.

(б) Трошкови развоја основних средстава и нематеријалних улагања

Трошкови развоја настају за потребе добијања приступа утврђеним резервама и за потребе обезбеђивања средства за извлачење, обраду, прикупљање и складиштење нафте и природног гаса. Трошкови развоја обухватају трошкове бушотина које “доносе” утврђене резерве и трошкове производних постројења.

Издаци за изградњу, инсталацију или комплетирање инфраструктурних објеката, као што су платформе, нафтоводи и бушење комерцијално исплативих нафтних бушотина су капитализовани у оквиру основних средстава у припреми према њиховој природи. Када је развој на одређеном нафтном пољу завршен, врши се пребацивање на основна средства намењена производњи. Амортизација се не обрачунава у току периода развоја.

(с) Средства за производњу нафте и гаса

Средства за производњу нафте и гаса обухватају основна средства за истраживање и процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.13. Истраживање и процењивање минералних ресурса (наставак)

(d) Амортизација

На основна средства/нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса примењује се метода амортизације према учинку. Амортизација према учинку се заснива на потврђеним резервама, а то су резерве нафте, гаса и остале минералне резерве за које се процењује да ће бити надокнађене из постојећих средстава, користећи текуће пословне методе. Нафта и гас се сматрају произведеним у моменту мерења на „Custody Transfer“-у или местима продаје на излазним вентилима резервоара на нафтним пољима.

(e) Обезвређење – средства за истраживање и процену

Тест обезвређења стицања права на истраживање врши се увек када постоје индикатори обезвређења. У сврху теста обезвређења, стечени трошкови права на истраживање који су предмет процене групишу се заједно са постојећим јединицама које генеришу добит према географском подручју у коме се налазе.

(f) Обезвређење – потврђена основна средства/нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса

За потврђена основна средства и нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса провера да ли је дошло до умањења њихове вредности врши се када догађаји или измењене околности укажу да књиговодствена вредност можда неће бити надокнадива.

Губитак због обезвређења се признаје у висини износа за који је књиговодствена вредност средства већа од његове надокнадиве вредности. Надокнадива вредност је вредност већа од фер вредности средства умањене за трошкове продаје и вредности у употреби. За сврху процене обезвређења, средства се групишу на најнижим нивоима на којима могу да се утврде одвојени препознатљиви новчани токови.

2.14. Капитализација трошкова позајмљивања

Трошкови позајмљивања који се непосредно могу приписати стицању, изградњи или изради средства којем је потребно значајно време да би се оспособило за употребу односно продају (квалификовано средство) капитализују се као део набавне вредности тог средства. Сви остали трошкови позајмљивања се признају као расход у периоду када настану.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.15. Инвестиционе некретнине

Инвестициона некретнина је некретнина која се држи ради зараде од закупнине или ради повећања капитала, или ради и једног и другог.

Инвестиционе некретнине углавном обухватају бензинске станице, пословне објекте и станове дате у најам запосленима и бившим запосленима Друштва на период дужи од годину дана.

Инвестициона некретнина се исказује по фер вредности која се заснива на ценама понуде на активном тржишту коригованим, уколико је неопходно, за било коју промену у природи, локацији или стању специфичног средства. Промене фер вредности се књиже у периодичном сажетом извештају о укупном резултату у оквиру Осталих прихода/расхода.

Накнадни издаци се капитализују само када је вероватно да ће будуће економске користи повезане са тим издацима припасти Друштву и да набавна вредност може поуздано да се измери. Сви остали трошкови текућег одржавања терете трошкове периода у коме настану. Када инвестициону некретнину користи њен власник, она се рекласификује на некретнине, постројења и опрему, и њена књиговодствена вредност на дан рекласификације постаје њена затечена вредност која ће се надаље амортизовати.

2.16. Акцијски капитал

Друштво је регистровано као отворено акционарско друштво. Обичне акције се класификују као акцијски капитал.

2.17. Резерве

Резерве се у целини односе на резерве формиране у ранијем периоду у складу са раније важећим Законом о предузећима. Друштво је у складу са поменутиим законом било у обавези да издваја 5% добити, све док резерва не достигне статутом утврђену сразмеру према основном капиталу, а најмање 10% основног капитала. У складу са одлуком Скупштине акционара од 18. јуна 2013. године ове резерве су укинуте у корист нераспоређене добити.

2.18. Зарада по акцији

Друштво израчунава и обелодањује основну зараду по акцији. Основна зарада по акцији обрачунава се дељењем нето добитка који припада акционарима, имаоцима обичних акција Друштва, пондерисаним просечним бројем обичних акција емитованих у току периода.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.19. Резервисања

Резервисања за обнављање и очување животне средине, реструктурирање и судске спорове се признају: када Друштво има постојећу законску или уговорну обавезу која је резултат прошлих догађаја; када је у већој мери вероватно него што то није да ће подмирење обавезе изискивати одлив средстава; када се износ обавезе може поуздано проценити. Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

Када постоји одређени број сличних обавеза, вероватноћа да ће подмирење обавеза изискивати одлив средстава се утврђује на нивоу тих категорија као целине. Резервисање се признаје чак и онда када је та вероватноћа у односу на било коју од обавеза у истој категорији мала.

Резервисање се одмерава по садашњој вредности издатка потребног за измирење обавезе, применом дисконтне стопе пре пореза која одражава текућу тржишну процену вредности за новац и ризике повезане са обавезом. Повећање резервисања због истека времена се исказује као трошак резервисања на терет периодичног сажетог извештаја о укупном резултату.

2.20. Текући и одложени порез на добит

Трошкови пореза за период укључују текући и одложени порез. Пореска обавеза се признаје у периодичном сажетом извештају о укупном резултату, изузев износа који се односи на ставке директно признате у капиталу, у ком случају се и одложена пореска обавеза признаје у капиталу.

Текући порез на добит се обрачунава на датум извештавања на основу важеће законске пореске регулативе Републике Србије где Друштво послује и остварује опорезиву добит. Руководство периодично врши процену ставки садржаних у пореској пријави са становишта околности у којима примењива пореска регулатива подлеже тумачењу, и врши резервисање, ако је примерено, на основу износа за које се очекује да ће бити плаћен пореским органима.

Одложени порез на добит се признаје коришћењем методе обавеза, за привремене разлике које настану између пореске основице средстава и обавеза и њихових књиговодствених износа у периодичним сажетим финансијским извештајима. Међутим, уколико одложени порез на добит, под условом да није рачуноводствено обухваћен, проистекне из иницијалног признавања средства или обавезе у некој другој трансакцији осим пословне комбинације која у тренутку трансакције не утиче ни на рачуноводствену ни на опорезиву добит или губитак, тада се он рачуноводствено не обухвата.

Одложени порез на добит се одмерава према пореским стопама (и закону) које су на снази на датум извештавања и за које се очекује да ће бити примењене у периоду у коме ће се одложена пореска средства реализовати или одложене пореске обавезе измирити.

Одложено пореско средство се признаје само до износа за који је вероватно да ће будућа добит за опорезивање бити расположива и да ће се привремене разлике измирити на терет те добити.

Одложена пореска средства и обавезе се „пребијају“ када постоји законски основ да се „пребију“ текућа пореска средства са текућим пореским обавезама и када се одложена пореска средства и обавезе односе на порез на добит који прописује исти порески орган једном или већем броју пореских обвезника и када постоји намера да се рачуни измире на нето основи.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.21. Примања запослених

(а) Обавезе за пензије

Друштво има план дефинисаних доприноса за пензије. Друштво издваја доприносе у друштвене пензионе фондове на обавезној основи. Када су доприноси уплаћени, Друштво нема даљу обавезу плаћања доприноса. Доприноси се признају као трошкови примања запослених онда када доспеју за плаћање. Више плаћени доприноси се признају као средство у износу који је могуће рефундирати или у износу за који се смањује будуће плаћање обавеза.

(b) Примања запослених дефинисана Колективним уговором

Друштво обезбеђује јубиларне награде, примања приликом пензионисања и остала примања у складу Колективним уговором о раду. Право на ове накнаде је обично условљено остајањем запосленог лица у служби до старосне границе одређене за пензионисање односно до остварења минималног радног стажа.

(c) Бонуси запослених

Друштво признаје обавезу и трошак за бонусе и учешће у добити на основу оцене испуњења постављених циљева сваког запосленог. Друштво признаје резервисање у случају уговорене обавезе или ако је из раније праксе проистекла изведена обавеза.

2.22. Расподела дивиденди

Расподела дивиденди акционарима Друштва се признаје као обавеза у периоду у којем су акционари Друштва одобрили дивиденде.

2.23. Закупи

Закуп под условима под којима Друштво суштински преузима све ризике и користи од власништва класификује се као финансијски закуп. Приликом почетног признавања средство под закупом се одмерава по вредности нижој од његове фер вредности и садашње вредности минималних плаћања закупнина. Након почетног признавања средство се рачуноводствено обухвата у складу са одговарајућом рачуноводственом политиком.

Остали закупи спадају у категорију оперативних закупа тако да се средства под закупом не признају у периодичном сажетом извештају о финансијској позицији Друштва. Укупна плаћања по основу закупа исказују се на терет биланса успеха за годину и то на пропорционалној основи током периода трајања закупа.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.24. Признавање прихода

Приход укључује фер вредност примљеног износа или потраживања по основу продаје сирове нафте и гаса, као и нафтних деривата, материјала, роба и услуга у оквиру редовног пословања Друштва. Приход се исказује без ПДВ-а, акциза, повраћаја робе, рабата и попушта након елиминисања прихода од продаје оствареног унутар Друштва.

Друштво признаје приход када се износ прихода може поуздано измерити, када је вероватно да ће у будућности Друштво имати економске користи и када су испуњени посебни критеријуми за сваку од активности Друштва. Износ прихода се не сматра поуздано мерљивим све док се не реше све потенцијалне обавезе које могу настати у вези са продајом. Своје процене Друштво заснива на резултатима из претходног пословања, узимајући у обзир тип купца, врсту трансакције и специфичности сваког посла.

(а) Приход од продаје – велепродаја

Друштво производи и продаје нафту, петрохемијске производе и течни природни гас на тржишту велепродаје. Приход од продате робе се признаје када Друштво испоручи производе купцу. Испоруча се није догодила све док се роба не испоручи на назначено место, док се ризик застаривања и губитка не пренесе на велетрговца, и све док или велетрговац не прихвати производе у складу са купопродајним уговором, или не истекну рокови за прихватање робе, или док Друштво не буде имало објективне доказе да су сви критеријуми за прихватање робе испуњени.

Продаја се исказује на основу цене назначене у купопродајним уговорима, умањене за процењене количинске рабате и враћену робу у време продаје. У процени рабата и враћене робе користи се искуство стечено у претходним периодима. Количински рабати се процењују на основу очекиване годишње продаје. Сматра се да није присутан ниједан елемент финансирања пошто се продаја врши уз кредитни рок отплате од 90 дана за друштва у државној својини и 60 дана за остала друштва, што је у складу са тржишном праксом.

(б) Приход од продаје робе – малопродаја

Друштво послује преко ланца бензинских пумпи. Приход од продаје робе се признаје када Друштво прода производ купцу. У малопродаји се обично роба плаћа готовином, боновима или кредитном картицом.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.24. Признавање прихода (наставак)

(с) Приход од продаје услуга

Друштво продаје инжењерске услуге у вези са експлоатацијом и складиштењем нафте и гаса. Ове услуге се пружају на бази утрошеног времена и материјала, или путем уговора са фиксном ценом, са уобичајено дефинисаним уговореним условима.

Приход од уговора на бази утрошеног времена и материјала, уобичајено за пружање инжењерских услуга, признаје се коришћењем „метода степена довршености.“ Приход се углавном признаје по уговореним накнадама. За уговоре на бази утрошеног времена, степен довршености мери се на основу утрошених радних сати утврђених као проценат у односу на укупне радне сате који треба да буду пружени. За уговоре на бази утрошеног материјала, степен довршености мери се на основу насталих директних трошкова као проценат у односу на укупне трошкове који треба да настану.

Приход од уговора са фиксном ценом се такође признаје по методу степена завршености. Према овом методу, приход се генерално признаје на основу извршених услуга до датог датума, утврђених као проценат у односу на укупне услуге које треба да буду пружене.

Уколико настану околности које могу да промене почетне процене прихода, трошкова или време потребно за комплетирање, процене се ревидирају. Ова ревидирања могу довести до повећања или смањења процењених прихода или трошкова и одражавају се на приход у периоду у коме је руководство признало околности које су довеле до ревидирања.

(d) Приход од камата

Приход од камата се признаје на временски пропорционалној основи применом методе ефективне каматне стопе. У случају обезвређења потраживања, Друштво умањује књиговодствену вредност потраживања до надокнадивог износа, који представља процењени будући новчани ток дисконтован по првобитној ефективној каматној стопи финансијског инструмента, и наставља да приказује промене дисконта као приход од камате. Приход од камате на зајмове чија је вредност умањена утврђује се применом методе првобитне ефективне каматне стопе.

(e) Приход од активирања сопствених учинка

Приход од активирања учинака и робе односи се на приходе по основу употребе производа и услуга за сопствене производне потребе.

(f) Приход од дивиденди

Приход од дивиденди се признаје када се установи право да се дивиденда прими.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.25. Трошкови транспорта

Трошкови транспорта који се признају у периодичном сажетом извештају о укупном резултату представљају трошкове транспорта сирове нафте и нафтних деривата кроз мрежу нафтовода, трошкове поморског и железничког транспорта сирове нафте и нафтних деривата, као и све друге трошкове доставе и манипулативне трошкове.

2.26. Трошкови текућег одржавања

Трошкови текућег одржавања који не представљају значајна улагања на средствима признају се као расход у периоду када настану.

Трошкови привременог затварања постројења ради оправки и превентивног одржавања настали у процесу прераде нафте признају се као расход у периоду када настану.

3. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА У ПРИМЕНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Састављање финансијских извештаја у складу са МСФИ захтева да руководство примени извесне кључне рачуноводствене процене и претпоставке које утичу на исказане износе средстава и обавеза, обелодањивање потенцијалних средстава и обавеза на дан извештавања, као и на висину прихода и расхода у извештајном периоду.

Руководство континуирано ревидира поменуте процене и претпоставке позивајући се на претходна искуства и друге факторе који се оправдано могу користити за потребе процене књиговодствене вредности средстава и обавеза. Корекције рачуноводствених процена се признају у периоду у коме је процена ревидирана уколико промена утиче само на тај период, односно у периоду у коме је извршена ревизија и каснијим периодима ако су оба погођена.

Осим просуђивања која укључују процене, руководство врши и друга просуђивања у процесу примене рачуноводствених политика Друштва. Добијени резултати могу се разликовати од поменутих процена уколико се примењују другачије претпоставке или околности.

О просуђивањима и проценама које имају најзначајнији утицај на износе приказане у овим периодичним сажетим финансијским извештајима и садрже ризик да ће проузроковати материјално значајне корекције књиговодствених вредности средстава и обавеза биће речи у даљем тексту.

3. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА У ПРИМЕНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.1. Процена резерви нафте и гаса

Резерве нафте и гаса се не могу са извесношћу проценити те су инжењерске процене поменутих резерви подложне будућим ревизијама. Друштво процењује своје резерве нафте и гаса у складу са прописима донетим од стране Комисије за хартије од вредности САД (СЕЦ) који се односе на утврђене резерве. Рачуноводствене мере (као што су амортизација, исцрпљивање залихе и отпис, као и процене обезвређења) које се заснивају на проценама утврђених резерви подложне су променама у зависности од будућих промена у проценама резерви нафте и гаса.

Утврђене резерве се дефинишу као процењене количине нафте и гаса за које геолошки и инжењерски подаци са прихватљивом сигурношћу показују да ће у будућим годинама бити придобиве тј. да се могу црпети из познатих лежишта при постојећим економским условима. У појединим случајевима биће потребна значајна нова улагања у додатне бушотине и пратећа постројења како би се омогућила производња нафте из поменутих резерви. Због постојања неизвесности и ограничене природе података који се односи на лежишта, процене подземних резерви су током времена подложне променама у складу са новим расположивим информацијама.

Резерве нафте и гаса директно утичу на одређење износе обелодањене у периодичним сажетим финансијским извештајима, пре свега на амортизацију, исцрпљивање залиха и отпис, као и на трошкове обезвређења.

Амортизација средстава намењених производњи нафте и гаса применом методе јединица производње за свако нафтно поље врши се на основу доказаних разрађених резерви за трошкове разраде, односно на основу укупних доказаних резерви за трошкове настале у вези са стицањем доказаних резерви. Осим тога, процењене доказане резерве се користе за обрачун будућих токова готовине по основу истраживања и процењивања минералних ресурса, који служе као показатељ при утврђивању да ли је дошло до обезвређења налазишта.

3.2. Користан век употребе некретнина, постројења и опреме

Руководство процењује користан век употребе средства узимајући у обзир његов очекивани век употребе, процењену техничку застарелост, резидуалну вредност, физичку оштећеност и радно окружење у коме се средство налази.

Разлике између поменутих процена и стварних резултата могу материјално значајно да утичу на књиговодствену вредност некретнина, постројења и опреме, као и да доведу до корекција будућих стопа амортизације и расхода за годину.

3. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА У ПРИМЕНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.3. Обезвређење недериватних финансијских средстава

Финансијска средства се процењују на сваки датум извештавања како би се утврдило да ли постоји објективан доказ да је обезвређено неко финансијско средство. Финансијско средство је обезвређено уколико објективан доказ указује на то да је након почетног признавања средства настао губитак и да се тај губитак негативно одразио на процењене будуће токове готовине по основу средства који се могу поуздано проценити.

Друштво узима у обзир доказ о обезвређењу кредита и потраживања како на појединачном тако и на колективном нивоу. Појединачни материјално значајни кредити и пласмани се проверавају на специфично обезвређење. Кредити и пласмани који појединачно нису материјално значајни колективно се проверавају на обезвређење груписањем кредита и потраживања сличних карактеристика у погледу ризика.

Губитак услед обезвређења финансијског средства које се одмерава по амортизованој вредности обрачунава се као разлика између књиговодствене вредности средства и садашње вредности очекиваних токова готовине дисконтованих по изворној ефективној каматној стопи за то финансијско средство. Губици се признају у периодичном сажетом извештају о укупном резултату и одражавају се на рачун исправке вредности потраживања и пласмана.

3.4. Обавезе за додатна примања запослених

Садашња вредност обавеза за додатна примања запослених зависи од бројних фактора који се одређују на актуарској основи коришћењем бројних претпоставки. Претпоставке коришћене приликом одређивања нето трошкова (прихода) за додатна примања запослених укључују дисконтну стопу. Било које промене у овим претпоставкама утицаће на књиговодствену вредност обавеза.

Друштво одређује одговарајућу дисконтну стопу на крају сваке године. То је каматна стопа која треба да буде примењена приликом одређивања садашње вредности очекиваних будућих готовинских исплата за које се очекује да ће бити потребне у циљу измирења обавеза за додатна примања запослених. Приликом одређивања одговарајуће дисконтне стопе, Друштво узима у разматрање каматне стопе висококвалитетних обвезница које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа обавезе за пензије.

3. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА У ПРИМЕНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.5. Обавезе за обнављање природних ресурса

Руководство Друштва врши резервисање за будуће трошкове уклањања постројења за производњу нафте и гаса, бушотина, цевовода и пратеће опреме и за враћање терена у првобитно стање на основу најбоље процене будућих трошкова и животног века средстава за производњу нафте и гаса. Процена будућих обавеза за обнављање природних ресурса је комплексна и захтева процену и просуђивање руководства о висини обавеза уклањања које ће настати за много година у будућности.

Промене у вредновању постојећих обавеза могу бити резултат промене процене времена настанка, будућих трошкова или дисконтних стопа коришћених приликом иницијалног вредновања.

Износ признатог резервисања јесте најбоља процена трошкова неопходних за измирење садашње обавезе на датум извештавања засноване на важећим законима у свакој држави где је лоцирана пословна актива Друштва, и такође је подложна изменама услед ревидирања и измена закона и регулативе и њихове интерпретације. Услед субјективног карактера ових резервисања постоји неизвесност у вези износа и процењеног времена настанка ових трошкова.

3.6. Потенцијалне обавезе

Могуће је да на дан издавања ових периодичних сажетих финансијских извештаја постоје одређене околности које Друштву могу донети губитак, осим оних који настају као последица једног или више будућих догађаја. Руководство процењује поменуте потенцијалне обавезе на основу претпоставки односно просуђивања. При процењивању непредвиђених губитака по основу судских и пореских поступака у које је укључено Друштво, као и евентуалних потраживања односно захтева који могу довести до таквих поступака, Друштво након консултација са правним и пореским саветницима процењује основ за све евентуалне судске и пореске поступке односно потраживања, као и основ за накнаду која може бити тражена или очекивана у поменутим околностима.

Уколико процена потенцијалне обавезе буде указивала на то да је вероватно да ће губитак настати и да се његов износ може поуздано проценити, процењени износ обавезе ће бити признат у периодичним сажетим финансијским извештајима Друштва. Уколико процена буде указивала на то да материјално значајан непредвиђени губитак није вероватан, али је у разумној мери могућ, односно вероватан је али се не може проценити, природа потенцијалне обавезе, као и процена износа евентуалног губитка уколико се исти може утврдити и материјално је значајан, се обелодањују. Уколико се непредвиђени губитак не може поуздано проценити, руководство признаје губитак у тренутку када му је на располагању информација која му омогућава да дâ разумну процену. Непредвиђени губитак чија је вероватноћа настанка мала се по правилу не обелодањује, осим уколико се не односи на гаранције, у ком случају се обелодањује и природа гаранције. Међутим, у одређеним околностима у којима се обелодањивање иначе не захтева Друштво може да обелодани потенцијалне обавезе необичне природе која по мишљењу руководства и његовог правног саветника могу бити од значаја за акционаре и друга лица (напомена 22).

3. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА У ПРИМЕНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.7. Финансијска криза

Тржиште Републике Србије показује поједине карактеристике растућег тржишта. Пореска, царинска и валутна регулатива су предмет различитих интерпретација што доприноси многим изазовима са којима се компаније које послују у Србији суочавају.

Светска економска криза, колебања на берзама и други ризици могу имати негативне последице на домаћи финансијски и производни сектор. Руководство Друштва је извршило резервисања узимајући у обзир економску ситуацију и могуће последице на крају извештајног периода.

Будући економски развој Републике Србије ће бити условљен како екстерним факторима тако и мерама предузетим од стране Владе како би подстакла раст и променила пореску и правну регулативу. Руководство Друштва сматра да предузима све неопходне мере како би подржало одрживост и развој пословања у тренутном пословном окружењу.

Утицај на ликвидност:

Обим кредитирања купаца у велепродаји је у знатној мери редукован од септембра 2008. године. Ове околности би могле да се одразе на могућност Друштва да обезбеди нове кредите и рефинансира постојеће под кредитним условима који су примењивани за сличне трансакције у ближој прошлости.

Утицај на клијенте/зајмопримце:

Дужници Друштва могу доћи у ситуацију смањене ликвидност што последично може утицати на њихову способност да отплаћују позајмљене износе. Погоршање услова пословања дужника (или зајмопримца) такође може утицати на планиране токове готовине као и на процену обезвређења финансијских и нефинансијских средстава. У мери у којој су информације биле доступне, руководство је правилно исказало ревидиране процене очекиваних будућих токова готовине у процени обезвређења.

4. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИКОМ

4.1. Фактори финансијског ризика

Пословање Друштва је изложено различитим финансијским ризицима: тржишни ризик (који обухвата валутни ризик, ризик каматне стопе, ризик готовинског тока и ризик промена цена), кредитни ризик и ризик ликвидности. Управљање ризицима у Друштву је усмерено на настојање да се у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта потенцијални негативни утицаји на финансијско пословање Друштва сведу на минимум.

За управљање ризицима задужен је део за финансије Друштва у оквиру Функције за економику, финансије и рачуноводство (у даљем тексту „ФЕПА“) у складу са политикама одобреним од стране Одбора директора. Финансијска служба Друштва идентификује и процењује финансијске ризике и дефинише начине заштите од ризика тесно сарађујући са пословним јединицама Друштва.

У току свог редовног пословања Друштво је изложено следећим финансијским ризицима:

- (a) тржишни ризик (који обухвата ризик од промена курсева страних валута, каматни ризик и ризик промена цена робе);
- (b) кредитни ризик; и
- (c) ризик ликвидности.

Валутни ризик

Друштво послује у међународним оквирима и изложена је ризику промена курса страних валута који проистиче из пословања са различитим валутама, првенствено УСД и ЕУР. Ризик проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза.

Руководство Друштва је установило политику за управљање ризицима од промена курса страних валута у односу на његову функционалну валуту. Да би управљало ризицима од промене курса страних валута који проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза, надлежна лица у служби финансија у оквиру функције ФЕПА уговарају најповољније курсеве за куповине ино валута који се уговарају на дневном нивоу у зависности од кретања курса на дан куповине.

Ризик промена цена

Друштво је због своје основне активности изложено следећим ризицима промене цена: ниво цена сирове нафте и нафтних деривата који утиче на вредност залиха; и марже у преради нафте које даље утичу на будуће токове новца.

У случају постојања ризика промене цена, ниво изложености се одређује износом залиха које се вреднују по продајној цени на крају периода извештавања. У периодима оштрог пада цена, с обзиром да је политика Друштва да исказује залихе по нижој од набавне вредности и нето продајне вредности, резултат је умањен под утицајем смањења вредности књиговодствене вредности залиха. Ниво изложености зависи директно од нивоа залиха и степена пада цена.

4. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИКОМ (наставак)

4.1. Фактори финансијског ризика (наставак)

Готовински ток и ризик каматне стопе

Друштво је на дан 30. јуна 2013. године располагало значајнијим износима готовине и готовинских еквивалената. Пласирање новчаних средстава вршено је само код пословних банака с којима Друштво има пасивне пословне односе, то јест кредите и кредитне линије. Такође, средства која се орочавају у РСД и у иностраној валути орочавају се на кратак рок (до 60 дана) и уз фиксне каматне стопе на таква орочења. Из претходно наведеног, приход Друштва и новчани токови у великој мери су независни од промена тржишних каматних стопа на пласирана средства у виду орочених депозита, иако висина каматних стопа које Друштво може да оствари на тржишту у многоме зависи од висине базичних каматних стопа у моменту орочавања (Белибор / Референтна каматна стопа НБС-а).

Кредити дати по променљивим каматним стопама излажу Друштво каматном ризику новчаног тока, док кредити дати по фиксним каматним стопама излажу Друштво ризику промене фер вредности кредитних стопа. У зависности од нето задужености у неком временском периоду, било која промена основне каматне стопе (Еурибор или Либор) има пропорционални утицај на резултат Друштва.

Кредитни ризик

Управљање кредитним ризиком успостављено је на нивоу Друштва. Кредитни ризик настаје: код готовине и готовинских еквивалената, депозита у банкама и финансијским институцијама, као и из изложености ризику у трговини на велико и мало, укључујући ненаплаћена потраживања и преузете обавезе.

Банке се рангирају само у случају прихватања инструмената обезбеђења потраживања по разним основама, као и на основу укупне изложености банака према Друштву. Када је реч о домаћим банкама, примењује се само други критеријум. Купци на мало измирују своје обавезе у готовини или путем платних картица.

Друштво је извршило резервисање за потраживања од купаца који су прекорачили кредитне лимите или који имају проблема са ликвидношћу.

Ризик ликвидности

Пројекција укупних токова готовине врши се на нивоу Друштва. Служба финансија прати континуирано ликвидност Друштва како би обезбедила довољно готовине за потребе пословања, уз одржавање нивоа неискоришћених кредитних линија, тако да Друштво не прекорачи дозвољени кредитни лимит код банака или услове из уговора о позајмицама. Овакво пројектовање узима у обзир планове Друштва у погледу измирења дугова, усклађивање са уговореним условима, усклађивање са интерно зацртаним циљевима, и ако је применљиво, екстерне законске или правне захтеве - нпр. валутна ограничења.

Вишак готовине изнад нивоа потребног за управљање обртним капиталом полаже се као вишак готовине на орочене депозите.

4. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИКОМ (наставак)**4.2. Управљање ризиком капитала**

Циљ управљања капиталом је да Друштво задржи способност да настави да послује у неограниченом периоду у предвидљивој будућности како би акционарима обезбедила повраћај (профит), а осталим интересним странама повољности, и како би очувала оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала.

Да би очувала односно кориговало структуру капитала, Друштво може да изврши корекцију исплата дивиденди акционарима, врати капитал акционарима, изда нове акције или, пак, може да прода средства како би смањило дуговање.

Друштво, као и остала друштва која послују унутар исте делатности, прати капитал на основу коефицијента задужености, тј. односа нето дуговања и ЕБИТДА. Нето дуговање се израчунава када се укупна дуговања (укључујући краткорочне и дугорочне кредите) умање за готовину и готовинске еквиваленте и краткорочне депозите. ЕБИТДА се дефинише као добит пре одбитка камата и пореза на добит, амортизације, осталих финансијских прихода (расхода) нето и других неоперативних трошкова.

На крају извештајних периода коефицијент задужености Друштва био је као што следи:

	Период од шест месеци који се завршио 30. јуна	
	2013	2012
Дугорочни кредити	79.818.461	80.991.651
Краткорочни кредити и текуће доспеће дугорочних обавеза	10.473.195	9.630.829
<i>Минус: готовина и готовински еквиваленти</i>	<i>(2.170.012)</i>	<i>(8.311.266)</i>
Нето дуговања	88.121.644	82.311.214
ЕБИТДА	27.907.024	36.840.246
Коефицијент задужености	3,16	2,23

4.3. Процена фер вредности

Фер вредност финансијских инструмената којима се тргује на активном тржишту (као што су хартије од вредности расположиве за продају) заснива се на котираним тржишним ценама оствареним на датум периодичног сажетог извештаја о финансијској позицији. Котирана тржишна цена која се користи за финансијска средства Друштва представља текућу цену понуде.

Фер вредност финансијских инструмената којима се не тргује на активном тржишту утврђује се различитим техникама процене. Друштво примењује различите методе и утврђује претпоставке које се заснивају на тржишним условима који постоје на датум извештавања. Котиране тржишне цене или котиране цене дилера за сличне инструменте користе се за дугорочне обавезе. Остале технике, као што су процењене дисконтоване вредности новчаних токова, користе се за одређивање фер вредности преосталих финансијских инструмената. Фер вредност терминских девизних уговора утврђује се применом котираних тржишних курсева на датум извештавања.

5. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА

Испод су презентоване информације о пословним сегментима Друштва за периоде од шест месеци који се завршавају на дан 30 јуна 2013. и 2012. године. Пословни сегменти су компоненте чији пословни резултат редовно прати главни доносилац Одлука (ГДО) и за које постоје засебне финансијске информације.

Пословне активности Друштва су организоване у два главна пословна сегмента: Upstream и Downstream.

Upstream (истраживање и производња) обухвата следеће операције Друштва: Истраживање, развој и производња сирове нафте и природног гаса и услуге на нафтним пољима. Downstream (прерада и маркетинг) обухвата прераду сирове нафте у нафтне деривате, те набавку, продају и транспорт сирове нафте и осталих нафтних деривата. Трошкови корпоративне администрације су презентовани у оквиру пословног сегмента прерада и маркетинг.

Секција Елиминације испод обухвата елиминације и друге корекције у вези са продајом међу сегментима и нереализоване профите настале од продаје сирове нафте и производа. Продаја међу сегментима се заснива на процењеним тржишним ценама.

ЕБИТДА представља ЕБИТДА-у Друштва. Руководство верује да ЕБИТДА представља користан показатељ пословања Друштва јер представља тренд резултата без приказивања утицаја одређених трошкова. ЕБИТДА представља добитак пре трошка камата, трошка пореза на добит, амортизације, осталих финансијских прихода (расхода) нето и осталих неоперативних прихода (трошкова). ЕБИТДА је додатни не-МСФИ финансијски показатељ који руководство користи да оцени успешност пословања.

Резултати извештајних сегмената за период од шест месеци који се завршио дана 30. јуна 2013. године дати су у прегледу који следи:

	Истраживање и производња	Прерада и Маркетинг	Елиминације	Укупно
Пословни приход сегмента	43.532.832	108.969.660	(41.808.633)	110.693.859
Међусегментни	41.724.655	83.978	(41.808.633)	-
Екстерни	1.808.177	108.885.682	-	110.693.859
ЕБИТДА (сегментни резултат)	37.046.615	(9.139.591)	-	27.907.024
Амортизација	(1.119.196)	(3.390.372)	-	(4.509.568)
Губици због обезвређења	-	(476)	-	(476)
Остали финансијски расходи, нето	(169.392)	(795.437)	-	(964.829)
Порез на добит	(236.823)	(2.611.356)	-	(2.848.179)
Сегментни добитак/(губитак)	35.733.793	(16.589.830)	-	19.143.963

НИС а.д. Нови Сад
Напомене уз периодичне сажете финансијске извештаје

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

5. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА (наставак)

Резултати извештајних сегмената за период од шест месеци који се завршио дана 30. јуна 2012. дати су у прегледу који следи:

	Истраживање и производња	Прерада и Маркетинг	Елиминације	Укупно
Пословни приход сегмента	48.977.873	92.762.402	(41.911.475)	99.828.800
Међусегментни	41.733.872	177.603	(41.911.475)	-
Екстерни	7.244.001	92.584.799	-	99.828.800
ЕБИТДА (сегментни резултат)	43.300.077	(6.459.831)	-	36.840.246
Амортизација	(1.352.140)	(1.836.122)	-	(3.188.262)
Губици због обезвређења	(10.273)	(64.446)	-	(74.719)
Остали финансијски расходи, нето	(161.380)	(231.746)	-	(393.126)
Порез на добит	(403.271)	(1.082.359)	-	(1.485.630)
Сегментни добитак/(губитак)	42.282.875	(20.277.798)	-	22.005.077

ЕБИТДА за периоде од шест месеци који се завршавају 30. јуна 2013. и 2012. године је усаглашена у табели испод:

	Период од шест месеци који се завршио 30. јуна	
	2013	2012
Нето добит за период	19.143.963	22.005.077
Порез на добит	2.848.179	1.485.630
Остали финансијски расходи	1.706.636	1.094.199
Остали финансијски приходи	(741.807)	(701.073)
Трошкови амортизације	4.509.568	3.188.262
Нето губитак на курсним разликама	541.056	9.924.705
Остали трошкови (приходи) нето	397.200	(266.602)
Остали неоперативни (приходи) трошкови, нето*	(497.771)	110.048
ЕБИТДА	27.907.024	36.840.246

* Остали неоперативни приходи, нето се већином односе на финансијске расходе по основу резервисања за обнављање природних ресурса, укидање резервисања за судске спорове и остало.

5. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА (наставак)

Анализа прихода од продаје нафте, гаса и нафтних деривата (са аспекта порекла тржишта купца) дата је у табели:

	Период од шест месеци који се завршио 30. јуна 2013		
	Домаће тржиште	Извоз	Укупно
Продаја сирове нафте	-	1.714.952	1.714.952
Продаја природног гаса	2.446.360	-	2.446.360
<i>Малопродаја</i>	-	-	-
<i>Велепродаја</i>	2.446.360	-	2.446.360
Продаја нафтних деривата	89.289.414	15.036.404	104.325.818
<i>Малопродаја</i>	30.102.833	-	30.102.833
<i>Велепродаја</i>	59.186.581	15.036.404	74.222.985
Остала продаја	2.203.147	3.582	2.206.729
Продаја укупно	93.938.921	16.754.938	110.693.859

	Период од шест месеци који се завршио 30. јуна 2012		
	Домаће тржиште	Извоз	Укупно
Продаја сирове нафте	-	2.901.744	2.901.744
Продаја природног гаса	8.567.472	-	8.567.472
<i>Малопродаја</i>	-	-	-
<i>Велепродаја</i>	8.567.472	-	8.567.472
Продаја нафтних деривата	77.238.871	9.319.409	86.558.280
<i>Малопродаја</i>	25.108.542	-	25.108.542
<i>Велепродаја</i>	52.130.329	9.319.409	61.449.738
Остала продаја	1.466.145	335.159	1.801.304
Продаја укупно	87.272.488	12.556.312	99.828.800

Приходи од продаје нафте, гаса и нафтних деривата од 15.956.769 РСД (2012: 4.644.035 РСД) односе се на домаћег купца ХИП Петрохемија (напомена 23). Ови приходи су приписани велепродајним активностима прераде и маркетинга.

НИС а.д. Нови Сад
Напомене уз периодичне сажете финансијске извештаје

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

6. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	30. јун 2013	31. децембар 2012
Готовина у банци	2.138.441	7.226.572
Депозити са доспећем до 3 месеца	-	1.081.515
Остала новчана средства	31.571	3.179
	2.170.012	8.311.266

7. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ И ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА

	30. јун 2013	31. децембар 2012
Потраживања по основу продаје:		
- повезаним лицима	2.005.634	1.737.579
- трећим лицима	68.042.016	60.933.890
	70.047.650	62.671.469
Потраживања за нефактурисани приход	829.072	2.342.103
Остала потраживања	9.132.195	7.799.629
	80.008.917	72.813.201
<i>Минус: исправка вредности</i>	(28.662.587)	(27.380.602)
Укупно за потраживања по основу продаје	51.346.330	45.432.599

Старосна структура ових потраживања била је следећа:

	30. јун 2013	31. децембар 2012
До 3 месеца	35.226.005	31.143.920
Преко 3 месеца	34.821.645	31.527.549
	70.047.650	62.671.469

Потраживања по основу продаје са стањем на дан 30. јуна 2013. године у износу од 34.821.645 РСД чија наплата касни више од 90 дана сматрају се обезвређеним, изузев за потраживања у укупном износу од 13.336.473 РСД (31. децембра 2012. године: 9.989.315 РСД) која се односе на потраживања од једног броја купаца за које у скорошњој прошлости нису установљени пропусни у плаћању.

За потраживања по основу продаје са стањем на дан 30. јуна 2013. године у износу од 21.517.846 РСД (31. децембра 2012.: 21.560.538 РСД) је формирана исправка вредности потраживања у целини. Старосна структура наведених потраживања била је следећа:

	30. јун 2013	31. децембар 2012
До 3 месеца	32.674	22.304
Преко 3 месеца	21.485.172	21.538.234
	21.517.846	21.560.538

**7. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ И ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА
(наставак)**

Валутна структура потраживања по основу продаје и других потраживања је следећа:

	30. јун 2013	31. децембар 2012
РСД	67.760.247	61.649.162
ЕУР	9.431.369	7.895.051
УСД	2.817.280	3.268.965
Остало	21	23
	80.008.917	72.813.201

Промене на исправци вредности потраживања по основу продаје и других потраживања су:

	Потраживања по основу продаје	Остала потраживања	Укупно
На дан 1. јануара 2012. године	13.662.593	2.994.249	16.656.842
Резервисања за обезвређење потраживања (напомена 20)	240.841	-	240.841
Укидање резервисања (напомена 20)	(372.835)	(12.746)	(385.581)
Пренос са дугорочног на краткорочни део	-	1.060.981	1.060.981
Отпис	(144.961)	-	(144.961)
Остало	(2.895)	578.758	575.863
На дан 30. јуна 2012. године	13.382.743	4.621.242	18.003.985
На дан 1. јануара 2013. године	21.560.538	5.820.064	27.380.602
Резервисања за обезвређење потраживања (напомена 20)	378.320	-	378.320
Укидање резервисања (напомена 20)	(420.064)	-	(420.064)
Пренос са дугорочног на краткорочни део	-	1.060.981	1.060.981
Отпис	(948)	-	(948)
Курсне разлике	-	263.696	263.696
На дан 30. јуна 2013. године	21.517.846	7.144.741	28.662.587

Трошкови обезвређења или отписа су укључени у трошкове продаје, опште и административне трошкове у периодичном сажетом извештају о укупном резултату. Отпис обезвређења потраживања се врши у моменту када се више не очекује њихова наплата.

НИС а.д. Нови Сад
Напомене уз периодичне сажете финансијске извештаје

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

8. ЗАЛИХЕ

	30. јун 2013	31. децембар 2012
Сирова нафта	22.570.253	24.064.015
Нафтни деривати	16.165.069	17.341.467
Материјал	6.338.113	6.107.234
Остало	638.576	1.680.147
Минус: Исправка вредности	(6.447.125)	(6.447.125)
	39.264.886	42.745.738

9. ОСТАЛА ОБРТНА ИМОВИНА

	30. јун 2013	31. децембар 2012
Дати аванси	974.322	1.234.319
Разграничени ПДВ	1.090.456	3.840.968
Унапред плаћени трошкови	415.915	135.363
Унапред плаћени трошкови царине	77.648	46.267
Унапред плаћена акциза	1.263.161	1.419.092
Остала краткорочна потраживања	16.430.068	13.506.192
Минус: Исправка вредности	(16.214.671)	(13.561.491)
	4.036.899	6.620.710

Разграничени порез на додату вредност са стањем на дан 30. јуна 2013. године у износу од 1.090.456 РСД је порез на додату вредност у примљеним фактурама које се евидентирају у текућем обрачунском периоду, а право на одбитак претходног пореза се остварује у наредном обрачунском периоду.

Унапред плаћена акциза на дан 30. јуна 2013. године у износу од 1.263.161 РСД (31. децембар 2012: 1.419.092 РСД) се односи на акцизу плаћену држави за готове производе складиштене на неакцизном складишту.

Промене на рачунима исправке вредности осталих краткорочних потраживања су приказане у табели испод:

	Дати аванси	Остала краткорочна потраживања	Укупно
На дан 1.јануара 2012. године	379.688	12.177.876	12.557.564
Исправка вредности остале обртне имовине (напомена 20)	765	484.404	485.169
Укидање исправке вредности (напомена 20)	(8.324)	(461.575)	(469.899)
Отпис	-	(66.263)	(66.263)
Остало	-	2.895	2.895
На дан 30. јуна 2012. године	372.129	12.137.337	12.509.466
На дан 1.јануара 2013. године	373.071	13.188.420	13.561.491
Исправка вредности остале обртне имовине (напомена 20)	40.795	2.708.961	2.749.756
Укидање исправке вредности (напомена 20)	(1.093)	(70.836)	(71.929)
Отпис	-	(24.647)	(24.647)
На дан 30. јуна 2013. године	412.773	15.801.898	16.214.671

НИС а.д. Нови Сад

Напомене уз периодичне сажете финансијске извештаје

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

10. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

	Средства за производњу нафте и гаса	Средства за прераду	Средства за маркетинг и дистрибуцију	Остале некретнине, постројења и опрема	Некретнине, постројења и опрема у припреми	Укупно
На дан 1. јануара 2012.						
Набавна вредност	48.560.040	47.644.386	24.848.078	13.771.355	44.639.338	179.463.197
Исправка вредности и обезвређење	(18.552.391)	(23.301.793)	(12.758.963)	(5.536.543)	(2.981.943)	(63.131.633)
Неотписана вредност	30.007.649	24.342.593	12.089.115	8.234.812	41.657.395	116.331.564
Период завршен 30. јуна 2012.						
Повећања	2.709.448	304.669	872.202	60.316	16.165.152	20.111.787
Пренос у зависна друштва	(5.499.340)	-	(37.591)	(12.149)	-	(5.549.080)
Обезвређење	(10.273)	(2.427)	(22.313)	-	(18.547)	(53.560)
Амортизација	(1.338.436)	(964.060)	(359.011)	(194.211)	-	(2.855.718)
Пренос са нематеријалних улагања	1.205	-	-	-	-	1.205
Пренос на инвестиционе некретнине	-	-	(46.961)	-	-	(46.961)
Пренос са сталне имовине намењене продаји	-	-	-	-	146	146
Отуђења	(14.917)	(269)	(17.951)	(2.828)	(460.980)	(496.945)
Остали преноси	1.643.237	(231.320)	24.570	164.795	(1.601.282)	-
	27.498.573	23.449.186	12.502.060	8.250.735	55.741.884	127.442.438
На дан 30. јуна 2012.						
Набавна вредност	41.145.189	47.143.997	25.906.091	14.252.364	58.437.408	186.885.049
Исправка вредности и обезвређење	(13.646.616)	(23.694.811)	(13.404.031)	(6.001.629)	(2.695.524)	(59.442.611)
Неотписана вредност	27.498.573	23.449.186	12.502.060	8.250.735	55.741.884	127.442.438
На дан 1. јануара 2013.						
Набавна вредност	45.900.639	96.895.807	27.042.790	16.309.345	22.673.221	208.821.802
Исправка вредности и обезвређење	(14.457.735)	(23.887.053)	(13.010.240)	(6.841.476)	(4.315.892)	(62.512.396)
Неотписана вредност	31.442.904	73.008.754	14.032.550	9.467.869	18.357.329	146.309.406
Период завршен 30. јуна 2013.						
Повећања	4.823.106	6.200.718	829.857	223.794	3.035.429	15.112.904
Обезвређење	-	-	(120)	-	(356)	(476)
Амортизација	(1.114.801)	(2.407.464)	(412.313)	(226.590)	-	(4.161.168)
Пренос на нематеријална улагања	-	-	-	-	(77.478)	(77.478)
Отуђења	(885.081)	(4.426)	(107.903)	(5.760)	(223.318)	(1.226.488)
Остали преноси	17.434	67.046	(12.686)	(65.109)	(16.525)	(9.840)
	34.283.562	76.864.628	14.329.385	9.394.204	21.075.081	155.946.860
На дан 30. јуна 2013.						
Набавна вредност	49.306.981	102.718.596	27.541.926	16.782.500	25.377.768	221.727.771
Исправка вредности и обезвређење	(15.023.419)	(25.853.968)	(13.212.541)	(7.388.296)	(4.302.687)	(65.780.911)
Неотписана вредност	34.283.562	76.864.628	14.329.385	9.394.204	21.075.081	155.946.860

10. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (наставак)

Повећање некретнина, постројења и опреме у периоду од шест месеци који се завршио 30. јуна 2013. године у износу од 15.112.904 РСД (2012: 20.111.787 РСД) најзначајнијим делом се односи на улагања у бушење бушотина у износу од 3.258.860 РСД, улагања у МНС постројење у износу од 2.607.723 РСД, реконструкцију бензинских станица у износу од 1.160.872 РСД и куповину возила у износу од 375.898 РСД.

Друштво је периоду од шест месеци који се завршио 30. јуна 2013. године у складу са ревидираним МРС 23 - 'Трошкови позајмљивања' капитализовала трошкове позајмљивања који се директно могу приписати стицању, изградњи или изради квалификованог средства, као део његове набавне вредности у износу од 46.635 РСД (2012: 972.422 РСД).

Средства за производњу нафте и гаса

Средства за производњу нафте и гаса обухватају средства за истраживање и процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви.

НИС а.д Нови Сад
Напомене уз периодичне сажете финансијске извештаје

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

10. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (наставак)

Средства за производњу нафте и гаса (наставак)

	Капитализовани трошкови истраживања	Капитализовани трошкови развоја	Укупно инвестиције у току (истраживање и развој)	Производна средства	Остала пословна средства	Укупно
На дан 1. јануара 2012.						
Набавна вредност	2.056.678	3.455.790	5.512.468	48.205.627	129.810	53.847.905
Исправка вредности и обезвређење	-	(299.997)	(299.997)	(18.287.475)	(114.755)	(18.702.227)
Неотписана вредност	2.056.678	3.155.793	5.212.471	29.918.152	15.055	35.145.678
Период завршен 30. јуна 2012.						
Повећања	1.109.813	2.927.618	4.037.431	-	-	4.037.431
Пренос са инвестиција у току	(16.097)	(2.472.938)	(2.489.035)	2.489.035	-	-
Остали преноси	-	29.057	29.057	129.614	4.411	163.082
Обезвређење	-	(6.702)	(6.702)	(10.273)	-	(16.975)
Амортизација	-	-	-	(1.338.348)	(180)	(1.338.528)
Пренос у зависна друштва	-	-	-	(5.499.340)	(12.149)	(5.511.489)
Отуђења	-	(4.621)	(4.621)	(14.919)	(4.486)	(24.026)
	3.150.394	3.628.207	6.778.601	25.673.921	2.651	32.455.173
На дан 30. јуна 2012.						
Набавна вредност	3.150.394	3.932.459	7.082.853	39.173.488	113.102	46.369.443
Исправка вредности и обезвређење	-	(304.252)	(304.252)	(13.499.567)	(110.451)	(13.914.270)
Неотписана вредност	3.150.394	3.628.207	6.778.601	25.673.921	2.651	32.455.173
На дан 1. јануара 2013.						
Набавна вредност	5.304.044	5.097.738	10.401.782	42.567.439	112.666	53.081.887
Исправка вредности и обезвређење	-	(304.214)	(304.214)	(14.450.258)	(110.630)	(14.865.102)
Неотписана вредност	5.304.044	4.793.524	10.097.568	28.117.181	2.036	38.216.785
Период завршен 30. јуна 2013.						
Повећања	2.703.736	5.818.381	8.522.117	-	-	8.522.117
Пренос са инвестиција у току	(29.682)	(3.289.278)	(3.318.960)	3.318.960	-	-
Остали преноси	(3)	(4.417)	(4.420)	916	(16)	(3.520)
Амортизација	-	-	-	(1.114.697)	-	(1.114.697)
Отуђења	(12.333)	(3.751)	(16.084)	(877.658)	-	(893.742)
	7.965.762	7.314.459	15.280.221	29.444.702	2.020	44.726.943
На дан 30. јуна 2013.						
Набавна вредност	7.965.762	7.617.623	15.583.385	44.460.544	110.850	60.154.779
Исправка вредности и обезвређење	-	(303.164)	(303.164)	(15.015.842)	(108.830)	(15.427.836)
Неотписана вредност	7.965.762	7.314.459	15.280.221	29.444.702	2.020	44.726.943

НИС а.д Нови Сад
Напомене уз периодичне сажете финансијске извештаје

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

11. ОСТАЛА НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

	Лиценце које се не односе на нафту и гас	Софтвер	Нематеријална улагања у припреми	Остала немате- ријална улагања	Укупно
На дан 1. јануара 2012.					
Набавна вредност	661.396	4.693.975	413.952	59.718	5.829.041
Исправка вредности и обезвређење	(173.380)	(1.183.366)	(142.279)	(45.855)	(1.544.880)
Неотписана вредност	488.016	3.510.609	271.673	13.863	4.284.161
Период завршен 30. јуна 2012.					
Повећања	3.378	7.550	724.120	9.427	744.475
Обезвређење	-	-	(21.159)	-	(21.159)
Амортизација	(37.878)	(291.945)	-	(2.721)	(332.544)
Пренос на некретнине, постројења и опрему	-	-	(8.733)	7.528	(1.205)
Отуђења	-	-	-	(26)	(26)
Остали преноси	-	(61.975)	(35.063)	(4.508)	(101.546)
	453.516	3.164.239	930.838	23.563	4.572.156
Неотписана вредност на дан 30. јуна 2012.					
Набавна вредност	664.774	4.528.107	1.136.867	88.074	6.417.822
Исправка вредности и обезвређење	(211.258)	(1.363.868)	(206.029)	(64.511)	(1.845.666)
Неотписана вредност	453.516	3.164.239	930.838	23.563	4.572.156
На дан 1. јануара 2013.					
Набавна вредност	757.628	4.691.361	429.813	326.313	6.205.115
Исправка вредности и обезвређење	(259.419)	(1.662.984)	(206.029)	(47.001)	(2.175.433)
Неотписана вредност	498.209	3.028.377	223.784	279.312	4.029.682
Период завршен 30. јуна 2013.					
Повећања	22.586	50.684	22.815	4.696	100.781
Амортизација	(51.118)	(242.908)	-	(54.374)	(348.400)
Пренос са некретнина, постројења и опреме	-	-	77.478	-	77.478
Остали преноси	-	(47.281)	3	47.281	3
	469.677	2.788.872	324.080	276.915	3.859.544
Неотписана вредност на дан 30. јуна 2013.					
Набавна вредност	780.213	4.742.048	530.109	331.009	6.383.379
Исправка вредности и обезвређење	(310.537)	(1.953.175)	(206.029)	(54.094)	(2.523.835)
Неотписана вредност	469.676	2.788.873	324.080	276.915	3.859.544

12. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	30. јун 2013	31. децембар 2012
Дугорочни кредити-дати зависним правним лицима	24.319.714	16.629.612
Остали дугорочни финансијски пласмани	2.465.082	1.289.244
Финансијска средства намењена продаји	2.189.879	2.161.005
Минус: исправка вредности	(2.009.003)	(2.041.068)
	26.965.672	18.038.793

13. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ И ДЕО ДУГОРОЧНИХ ОБАВЕЗА КОЈИ ДОСПЕВА ДО ГОДИНУ ДАНА

	30. јун 2013	31. децембар 2012
Краткорочни кредити	1.100.000	3.500.000
Обавезе за камату	168.983	271.521
Остале краткорочне финансијске обавезе	-	474
Део дугорочних кредита који доспева до једне године (напомена 16)	9.170.991	5.822.690
Део дугорочних обавеза по фин. лизингу који доспева до једне године (напомена 16)	33.221	36.144
	10.473.195	9.630.829

14. ДОБАВЉАЧИ И ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	30. јун 2013	31. децембар 2012
Обавезе према добављачима		
- повезана лица	23.296.406	27.290.498
- трећа лица	5.754.974	8.236.228
Обавезе за дивиденду	16.136.437	3.772.308
Остале обавезе из пословања	72.363	71.590
	45.260.180	39.370.624

Обавезе према повезаним лицима са стањем на дан 30. јуна 2013. године у износу од 23.467.802 РСД (31.децембра 2012: 27.290.498 РСД) најзначајнијим делом се односе на обавезе према добављачу Газпром Нефт Трејдинг, Аустрија по основу набавке сирове нафте у износу од 20.943.826 РСД (31. децембра 2012.: 25.464.826 РСД).

Дивиденда за годину која се завршила 31. децембра 2012 од 75,83 РСД по акцији, односно у укупном износу од 12.364.129 RSD је одобрена од стране Скупштине акционара дана 18. јуна 2013 године.

15. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	30. јун 2013	31. децембар 2012
Примљени аванси	764.196	953.509
Обавезе према запосленима	2.543.491	3.404.025
Разграничења и укалкулисани приход	27.169	36.440
Остале краткорочне не-финансијске обавезе	17.179	9.496
	3.352.035	4.403.470

16. ДУГОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	30. јун 2013	31. децембар 2012
Дугорочни кредити - Гаспром Нефт	53.103.024	55.536.845
Банкарски кредити	35.878.592	31.254.805
Обавезе за финансијски лизинг	39.849	57.626
Остале дугорочне обавезе	1.208	1.209
Минус: Текуће доспеће дугорочних финансијских обавеза	(9.204.212)	(5.858.834)
	79.818.461	80.991.651

(a) Дугорочни кредити - Гаспром Нефт

Обавезе према Гаспром Нефт са стањем на дан 30. јуна 2013. године у износу од 53.103.024 РСД (465.116.285 ЕУР) са висином текућег доспећа од 5.310.302 РСД, односе се на обавезу према Гаспром Нефту по основу добијеног кредита, а на основу обавеза из Уговора о купопродаји акција од 24. децембра 2008. којим се Гаспром Нефт обавезао да одобри зајмове за финансирање програма реконструкције и модернизације технолошког комплекса у износу од 500.000.000 ЕУР који је завршен у току 2012. године. Наведене обавезе се плаћају у кварталним ратама почевши од децембра 2012. године до 15. маја 2023. године.

(b) Банкарски кредити

	30 јун 2013	31 децембар 2012
Дугорочни кредити у земљи	13.561.008	14.627.940
Дугорочни кредити у иностранству	22.317.584	16.626.865
	35.878.592	31.254.805
Текуће доспеће дугорочних кредита	(3.860.689)	(533.466)
	32.017.903	30.721.339

Доспеће банкарских кредита:

	30 јун 2013	31 децембар 2012
Између 1 и 2 године	19.014.628	22.184.094
Између 2 и 5 године	7.133.238	2.405.694
Преко 5 година	5.870.037	6.131.551
	32.017.903	30.721.339

Валутна структура дугорочних обавеза по основу банкарских кредита у земљи и иностранству је следећа:

	30 јун 2013	31 децембар 2012
УСД	25.501.137	19.607.409
ЕУР	8.683.772	8.889.704
РСД	1.280.980	2.281.108
ЈПЈ	412.703	476.584
	35.878.592	31.254.805

НИС а.д Нови Сад**Напомене уз периодичне сажете финансијске извештаје***(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)***16. ДУГОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)****(b) Банкарски кредити (наставак)**

Друштво наведене обавезе по кредитима плаћа у складу са уговореном динамиком, односно сходно утврђеним ануитетним плановима. Друштво је уговорило са повериоцима фиксне и променљиве каматне стопе. Променљиве каматне стопе су везане за Еурибор и Либор.

Руководство очекује да ће Друштво бити у могућности да све уговорене обавезе по кредитима испуни у складу са утврђеним роковима.

Преглед обавеза по основу банкарских кредита са стањем на дан 30. јуна 2013. године и 31. децембра 2012. године дат је у следећој табели:

Поверилац	Валута	30. јун 2013	31. децембар 2012
<i>Дугорочни кредити у земљи</i>			
Ерсте банка, Нови Сад	УСД	300.352	301.856
Ерсте банка, Нови Сад	ЕУР	462.444	469.403
Банка Поштанска Штедионица, Београд	ЕУР	230.877	236.111
Банка Поштанска Штедионица, Београд	УСД	1.651.031	1.670.920
Влада РС, Агенција за осигурање депозита (ИБРД)	ЕУР	4.565.306	4.670.317
Војвођанска банка, Нови Сад	РСД	-	1.000.000
Уникредит банка, Београд	УСД	5.070.018	4.998.225
Уникредит банка, Београд	РСД	1.278.900	1.278.900
Остали кредити	РСД	2.080	2.208
		13.561.008	14.627.940
<i>Дугорочни кредити у иностранству</i>			
НЛБ Нова Љубљанска банка д.д., Словенија	УСД	559.845	565.419
НЛБ Нова Љубљанска банка д.д., Словенија	ЈПЈ	412.703	476.584
Ерсте банка, Холандија	ЕУР	3.425.145	3.411.549
Ерсте банка, Холандија	УСД	5.681.917	-
ВУБ (Банка Интеса), Словачка	УСД	8.741.410	8.617.630
НБГ банка, Велика Британија	УСД	-	6.307
НБГ банка, Велика Британија	ЕУР	-	102.324
Алфа банка, Велика Британија	УСД	1.748.282	1.723.526
Пиреус банка, Велика Британија	УСД	1.748.282	1.723.526
		22.317.584	16.626.865
<i>Минус текућа доспећа дугорочних кредита</i>		<i>(3.860.689)</i>	<i>(533.466)</i>
		32.017.903	30.721.339

16. ДУГОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)(b) *Банкарски кредити (наставак)*

	Валута	Текућа доспећа		Дугорочни део	
		30. јун 2013	31. децембар 2012	30. јун 2013	31. децембар 2012
<i>Дугорочни кредити у земљи</i>					
Ерсте банка, Нови Сад	УСД	12.864	11.881	287.488	289.975
Ерсте банка, Нови Сад	ЕУР	19.511	18.169	442.933	451.234
Банка Поштанска Штедионица, Београд	ЕУР	13.260	12.586	217.617	223.525
Банка Поштанска Штедионица, Београд	УСД	94.282	88.550	1.556.749	1.582.370
Влада РС, Агенција за осигурање депозита (ИБРД)	ЕУР	247.248	246.267	4.318.058	4.424.050
Војвођанска банка, Нови Сад	РСД	-	-	-	1.000.000
Уникредит банка, Београд	УСД	-	-	5.070.018	4.998.225
Уникредит банка, Београд	РСД	-	-	1.278.900	1.278.900
Остали кредити	РСД	379	390	1.701	1.818
		387.544	377.843	13.173.464	14.250.097
<i>Дугорочни кредити у иностранству</i>					
НЛБ Нова Љубљанска банка д.д., Словенија	УСД	29.910	27.790	529.935	537.629
НЛБ Нова Љубљанска банка д.д., Словенија	ЈПЈ	18.090	19.202	394.613	457.382
Ерсте банка, Холандија	ЕУР	3.425.145	-	-	3.411.549
Ерсте банка, Холандија	УСД	-	-	5.681.917	-
ВУБ (Банка Интеса), Словачка	УСД	-	-	8.741.410	8.617.630
НБГ банка, Велика Британија	УСД	-	6.307	-	-
НБГ банка, Велика Британија	ЕУР	-	102.324	-	-
Алфа банка, Велика Британија	УСД	-	-	1.748.282	1.723.526
Пиреус банка, Велика Британија	УСД	-	-	1.748.282	1.723.526
		3.473.145	155.623	18.844.439	16.471.242
		3.860.689	533.466	32.017.903	30.721.339

17. АКЦИЈСКИ КАПИТАЛ

Акцијски капитал представља капитал компаније која је котирана на Београдској берзи. Номинална вредност акција је 500 РСД.

Акцијски капитал на дан 30. јуна 2013. и 31. децембра 2012. године састоји се од 163.060.400 акција.

18. НАБАВНА ВРЕДНОСТ НАФТЕ, ГАСА И НАФТНИХ ДЕРИВАТА

	Период од шест месеци који се завршио 30. јуна	
	2013	2012
Сирова нафта	53.593.030	39.484.916
Нафтни деривати	5.211.279	5.621.976
Остало	524.453	-
	59.328.762	45.106.892

19. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДЊЕ И ПРЕРАДЕ

	Период од шест месеци који се завршио 30. јуна	
	2013	2012
Трошкови запослених	2.290.689	3.505.051
Трошкови материјала и остале опреме (изузев набавки нафте, гаса и нафтних деривата)	306.628	675.384
Трошкови одржавања и поправки	1.276.666	607.710
Трошкови енергије и комуналних услуга	707.779	498.376
Трошкови заштите и обезбеђења	77.064	81.411
Транспортни трошкови	266.108	200.025
Остало	3.297.304	810.851
	8.222.238	6.378.808

20. ТРОШКОВИ ПРОДАЈЕ, ОПШТИ И АДМИНИСТРАТИВНИ ТРОШКОВИ

	Период од шест месеци који се завршио 30. јуна	
	2013	2012
Трошкови запослених	6.637.576	5.752.979
Хуманитарни прилози	60.373	77.787
Адвокатске, ревизорске и консултантске услуге	542.213	308.470
Трошкови закупа	60.869	45.376
Трошкови службеног пута	184.817	263.043
Трошкови заштите и обезбеђења	193.737	180.609
Трошкови осигурања	123.357	94.756
Услуге транспорта и складиштења	607.813	256.862
Трошкови исправке вредности спорних потраживања	2.636.083	(129.470)
Остало	259.596	748.273
	11.306.434	7.598.685

21. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	Период од шест месеци који се завршио 30. јуна	
	2013	2012
Трошкови зарада и накнада зарада	6.536.570	8.084.891
Трошкови накнадних примања	434.702	414.873
Остали трошкови	1.956.993	758.266
Укупни трошкови запослених	8.928.265	9.258.030
Доприноси за социјално и здравствено осигурање	943.823	1.360.081
	9.872.088	10.618.111

22. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ*Финансијске гаранције*

На дан 30. јуна 2013. године укупни износ датих финансијских гаранција од стране Друштва износи 2.790.895 РСД и највећом делом се односи на царинске обавезе у износу од 1.605.160 РСД (31. децембар 2012: 2.403.960 РСД).

Остале потенцијалне обавезе

На дан 30. јуна 2013. године Друштво није формирало резервисање за потенцијални губитак који може настати по основу процене пореских обавеза од стране Министарства финансија Анголе, према којој Друштво треба да плати разлику у обрачуну пореза, укључујући камату у износу од 81 милиона УСД који се односе на додатну профитну нафту за период од 2002. до 2009. Руководство Друштва сматра да, на основу услова из потписаних концесионих уговора са државом Анголом и на основу мишљења правних консултаната из Анголе, такав захтев није у складу са тренутно важећим законским оквиром у Анголи због чињенице да власти нису правилно израчунале профитну нафту и да је профитна нафта уговорна обавеза која треба се да испуни према националном концесионару, што је у супротности са мишљењем Министарства финансија Анголе. Руководство Друштва ће уложити жалбу против било какве акције принудне наплате пореза од стране Министарства финансија Анголе и предузети све потребне кораке у циљу одлагања наплате пореза док суд Анголе не донесе коначну одлуку о овом питању. На основу искуства осталих концесионара, суд Анголе још увек није донео одлуку у вези са њиховим жалбама против исте одлуке Министарства финансија, иако су жалбе поднете пре три године. Узимајући све наведено у обзир, руководство Друштва сматра да на дан 30. јуна 2013. могућност за одлив економских користи веома је мала због високог нивоа неизвесности у вези са временом подношења захтева из Министарства финансија Анголе и износа пореза на добит нафте.

23. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

Већински власник Друштва је Гаспром Нефт, Ст Петерсбург, Руска Федерација у чијем власништву се налази 56,15% акција Друштва. Други акционар по броју акција је Република Србија са 29,87% акција Друштва док се са преосталим делом од 13,98%, у власништву мањинских акционара, тргује на Београдској берзи. Крајњи власник Друштва је Гаспром, Руска Федерација.

Друштво је у периоду од шест месеци који се завршио 30. јуна 2013. године и у истом периоду претходне године ступало у пословне односе са својим повезаним правним лицима. Најзначајније трансакције са повезаним правним лицима у наведеним периодима настале су по основу набавке/испоруке сирове нафте и вршења услуга геофизичких испитивања и интерпретације.

На дан 30. јуна 2013. године и 31. децембра 2012. године стање средстава и обавеза по основу трансакција са повезаним правним лицима је следеће:

	Зависна правна лица	Матично друштво	Лица под заједничком контролом	Укупно
На дан 30. јуна 2013.				
Краткорочни финансијски пласмани	1.091.576	-	-	1.091.576
Потраживања по основу продаје и друга потраживања	2.001.765	-	3.869	2.005.634
Остала обртна имовина	12.764	-	23	12.787
Учешћа у капиталу	7.530.236	-	-	7.530.236
Дугорочни финансијски пласмани	26.746.973	-	-	26.746.973
Остала стална имовина	184.764	-	-	184.764
Добављачи и остале обавезе из пословања	(2.346.855)	(6.943.441)	(20.949.550)	(30.239.846)
Остале краткорочне обавезе	(2.081)	-	-	(2.081)
Краткорочне финансијске обавезе и део дугорочних обавеза који доспева до годину дана	-	(5.310.302)	-	(5.310.302)
Дугорочне финансијске обавезе	-	(47.792.722)	-	(47.792.722)
	35.219.142	(60.046.465)	(20.945.658)	(45.772.981)
На дан 31. децембар 2012.				
Краткорочни финансијски пласмани	485.516	-	-	485.516
Потраживања по основу продаје и друга потраживања	1.804.049	-	4.960	1.809.009
Остала обртна имовина	68.453	-	20	68.473
Учешћа у капиталу	8.703.403	-	-	8.703.403
Дугорочни финансијски пласмани	17.840.666	-	-	17.840.666
Добављачи и остале обавезе из пословања	(1.815.444)	-	(25.475.054)	(27.290.498)
Остале краткорочне обавезе	(3.261)	-	-	(3.261)
Краткорочне финансијске обавезе и део дугорочних обавеза који доспева до годину дана	-	(5.404.426)	-	(5.404.426)
Дугорочне финансијске обавезе	-	(50.247.622)	-	(50.247.622)
	27.083.382	(55.652.048)	(25.470.074)	(54.038.740)

23. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)

У периоду од шест месеци који се завршио на дан 30. јуна 2013. и 2012. године настале су следеће трансакције са повезаним правним лицима:

	Зависна правна лица	Матично друштво	Лица под заједничком контролом	Укупно
Период од шест месеци који се завршио на дан 30. јуна 2013. године				
Приходи од продаје нафтних деривата, нафте и гаса	1.336.025	-	84.307	1.420.332
Остали приходи од продаје	284.830	-	-	284.830
Набавка нафте, гаса и нафтних деривата	(949.699)	-	(48.479.223)	(49.428.922)
Трошкови производње и прераде	(1.455.354)	(2.312)	-	(1.457.666)
Трошкови продаје, општи и административни трошкови	(467.613)	(18.080)	-	(485.693)
Трошкови транспорта	(7.281)	-	-	(7.281)
Трошкови истраживања	(83.250)	-	-	(83.250)
Остали расходи, нето	(2.484)	(4.437)	(73.533)	(80.454)
Остали финансијски приходи	565.356	-	-	565.356
Остали финансијски расходи	-	(610.848)	-	(610.848)
	(779.470)	(635.677)	(48.468.449)	(49.883.596)
Период од шест месеци који се завршио на дан 30. јуна 2012. године				
Приходи од продаје нафтних деривата, нафте и гаса	538.707	-	50.694	589.401
Остали приходи од продаје	47.868	-	-	47.868
Набавка нафте, гаса и нафтних деривата	(10.473)	-	(32.706.809)	(32.717.282)
Трошкови производње и прераде	(190.066)	(1.758)	(5.442)	(197.266)
Трошкови продаје, општи и административни трошкови	(90.719)	(23.940)	-	(114.659)
Остали расходи, нето	(137)	(4.664)	(35.074)	(39.875)
Остали финансијски приходи	96.138	-	-	96.138
Остали финансијски расходи	-	(101.616)	-	(101.616)
	391.318	(131.978)	(32.696.631)	(32.437.291)

Најзначајније трансакције и салда са друштвима у државном власништву

	30 јун 2013	31 децембар 2012
Потраживања		
ХИП Петрохемија	11.046.998	7.307.595
Србијагас	25.980.714	23.573.467
	37.027.712	30.881.062
Обавезе		
ХИП Петрохемија	(1.204.320)	(561.438)
Србијагас	(113.124)	(554.138)
	(1.317.444)	(1.115.576)
Примљени аванси		
ХИП Петрохемија	(11.244)	(7.743)
Србијагас	(12.806)	(12.806)
	(24.050)	(20.549)

23. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)

Најзначајније трансакције и салда са друштвима у државном власништву
(наставак):

	Период од шест месеци који се завршио 30 јуна	
	2013	2012
<i>Приходи од продаје</i>		
ХИП Петрохемија	15.956.769	4.644.035
Србијагас	1.499.264	9.988.567
	<u>17.456.033</u>	<u>14.632.602</u>
<i>Трошкови набавке сировина и услуга</i>		
ХИП Петрохемија	(30.246)	(78.990)
Србијагас	(780.603)	(112.641)
	<u>(810.849)</u>	<u>(191.631)</u>

24. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Друштва могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. Пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од када је обавеза настала. Руководство је проценило на дан 30. јуна 2013. године да је Друштво измирила све пореске обавезе према држави.

25. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА ИЗВЕШТАВАЊА

Није било значајних догађаја након датума извештавања који би захтевали обелодањивања у овим периодичним сажетим финансијским извештајима.

У обзир су узети сви догађаји након датума извештавања настали након 30. јуна 2013 године а до 24. јула 2013. године, када су ови периодичним сажети финансијски извештаји одобрени.